

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte lovforslag til Inatsisartut om, at samtlige stillingsopslag i det offentlige skal som krav indgå faglige kvalifikationer, herunder sproglige færdigheder i det grønlandske sprog, samt kendskab til grønlandsk kultur og det grønlandske samfund. Lovforslaget skal fremsættes senest EM2026.

Fremsat af Naleraq gruppen

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Iddimanggiu Bianco, Inuit Ataqtigiit

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 17. oktober 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til sigte at fastsætte krav på lovniveau om blandt andet færdigheder i grønlandsk, kendskab til grønlandsk kultur m.v. i stillingsopslag i det offentlige. Såfremt forslaget bliver vedtaget, bliver Naalakkersuisut pålagt at fremsætte lovforslag senest til EM2026.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget fik en blandet modtagelse under førstebehandlingen. Forslaget blev behandlet i sammenhæng med EM2025/147 om krav til oversættelse i det offentlige.

Der var bred enighed om vigtigheden af at fremme og bruge det grønlandske sprog, også i officielle og arbejdsmæssige henseender. Der var dog en del drøftelse af, hvordan målet om flere fastboende med færdigheder i det grønlandske sprog i offentlige myndigheder kunne opnås.

Siumut fremkom med følgende ændringsforslag til nærværende forslag:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opdatere cirkulæret om ansættelse af chefer i centraladministrationen samt i offentlige virksomheder m.v. Opdateringen skal have til formål at reducere de administrative omkostninger gennem øget anvendelse af AI, samt at gøre det til et krav, at ansættelsesudvalg sammensættes af personer med kendskab til det grønlandske sprog, vores kultur og med de fornødne faglige kvalifikationer. På dette grundlag pålægges Naalakkersuisut senest i efteråret 2027 (EM2027) at fremlægge de nødvendige lovforslag, cirkulærer og regler for Inatsisartut.”

Blandt andet på denne baggrund blev forslaget henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, at de økonomiske konsekvenser angives til at kunne rummes inden for et halvårsværk for en AC-fuldmægtig på 250.000 kr.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget bemærker, at offentlige ansættelser adskiller sig fra de almindelige private

ansættelser, da offentlige ansættelser – udover et ansættelsesretligt regelsæt – ligeledes reguleres af forvaltningsretten og almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Dvs. at ansættelse som udgangspunkt sker efter arbejdsgiverens frie skøn, dog under iagttagelse af både lovgivning og forvaltningsretlige principper såsom lighedsgrundsætningen, magtfordrejningslæren og lign.

Det afgørende i offentlige ansættelser er, at den der ansættes, ud fra et samlet skøn er den bedst kvalificerede. Dette betyder, at en offentlig myndighed skal udøve sit skøn for udvælgelse af den foretrukne kandidat til stillingen på et sagligt grundlag, således at der ikke sker direkte eller indirekte forskelsbehandling blandt ansøgerne.

Udvalget noterer sig den almindelige retskildelære, som udgør en del af grundlaget for lovgivningsprocessen.

Heri er cirkulæreformen en administrativ forskrift, som anvendes for generelle tjenestebefalinger. Det vil sige bindende generelle forskrifter, der alene retter sig til myndigheder.

Omvendt benyttes bekendtgørelsesformen, hvis reglerne skal normere retsstillingen mellem borgere, virksomheder m.v. indbyrdes, eller pålægge disse pligter over for det offentlige. Bekendtgørelsesformen anvendes ligeledes, hvis reglerne går ud på at tillægge borgere, virksomheder m.v. rettigheder over for det offentlige.

Det er et grundlæggende princip, at lovgivningen ikke bør indeholde overflødig stof. Det betyder blandt andet, at lovformen som udgangspunkt alene bør anvendes, hvis man ønsker at fastsætte regler, som

- skal normere retsstillingen mellem borgere, virksomheder m.v. indbyrdes
- pålægger borgere, virksomheder m.v. pligter over for det offentlige
- eller tillægger borgere, virksomheder m.v. rettigheder over for det offentlige.

Den overordnede ramme for procedure m.v. til ansættelser i f.eks. centraladministrationen udgøres, som forslagsstiller fremfører, af Cirkulære om ansættelse af personale i centraladministrationen samt direktører i de nettostyrede virksomheder m.v.

I cirkulæret er der på nuværende tidspunkt allerede fastlagt krav om, der ved sammensætningen af ansættelses- og bedømmelsesudvalg i videst muligt omfang skal sikres kendskab til den grønlandske kultur og det grønlandske samfund m.v. Det er ligeledes fastlagt, at der blandt kravene i stillingsopslag blandt andet skal indgå sproglige færdigheder i grønlandsk, samt kendskab til grønlandsk kultur og det grønlandske samfund.

Udvalget har på den baggrund drøftet, hvorvidt forslaget vil medføre en administrativ byrde, som i sidste ende ikke ændrer på den nuværende retstilstand, men som blot fastsætter denne i lovform. Heri noterer udvalget sig, at cirkulæret allerede er bindende for centraladministrationen. Udvalget noterer sig endvidere, at det er vanskeligt at dokumentere overtrædelser af cirkulæret, da ansættelse i offentlige stillinger som bekendt beror på et samlet skøn.

Specifikt angående ændringsforslaget fra Siumut noterer udvalget sig, at ændringsforslaget blandt andet har til sigte på at fastlægge forhold, som allerede er indeholdt i det nugældende cirkulære. Udvalget noterer sig endeligt, at idet et cirkulære er en administrativt fastsat forskrift, fremlægges disse ikke for Inatsisartut.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller Siumuts ændringsforslag samt det oprindelige forslag til **forkastelse**.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Pipaluk Olsen

Iddimangiiu Bianco

Lars Poulsen